

Пугачова Н.М.

викладач

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

м. Одеса, Україна

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Соціально-економічний розвиток України повинен реалізовуватися через промислову політику, що базується на створенні сприятливих умов для розвитку підприємництва всіх форм власності, ефективному використанні наукового потенціалу і його подальшого розвитку, а також подоланні диспропорцій у промисловому виробництві. Промисловість України залишається фундаментом української економіки і сьогодні, забезпечуючи значну частину валового регіонального продукту. Але вона переживає складні часи. Промисловий комплекс розбалансований, не є цілісним утворенням, технологічна структура не відповідає сучасним вимогам. Тому головна мета промислової політики полягає у створенні сучасного, потужного промислового комплексу, здатного до саморозвитку.

Розвиток промисловості тісно пов'язаний з територіальною трансформацією продуктивних сил. А тому промислова політика регіонів є однією із важливіших передумов соціально-економічного розвитку держави. Регіональні проблеми промислового розвитку розглядалися у наукових

працях наступних вчених: О.М. Алімова, О.І. Амоши, М.П. Бутко, А. Вебера, В.М. Геєця, О.Г. Гранберга, С.І. Дорогунцова, І. Ізарда, С.М. Злупка, А. Льоша, Г.І. Оніщука, В.А. Поповкіна, Й.Г. фон Тюнена, Л.Г. Чернюка, Й. Шумпетера [5].

Враховуючи особливості розвитку регіонів потрібно приділяти увагу промисловості регіону, тому що це найбільш активна ланка регіональної економічної системи, яка впливає на розвиток інших галузей господарства. Державна промислова політика має забезпечуватися завдяки регіональній промисловій політиці, яка в свою чергу є синтезом промислової і регіональної політики.

Під регіональною промисловою політикою розуміють сферу діяльності з управлінням економічним, соціальним і екологічним розвитком країни у регіональному аспекті. Вона формується, а потім реалізується з урахуванням загальнодержавних пріоритетів соціально-економічного розвитку. Її основна мета – це забезпечення збалансованого розвитку країни в територіальному розрізі на основі самостійності регіонів [4]. За допомогою регіональної промислової політики потрібно ефективно управляти регіональним розвитком з урахуванням тих процесів, які відбуваються в промисловості, а також реалізовувати інтереси держави стосовно регіонів.

Ще одним принципом регіональної промислової політики є те, що розробка і реалізація цієї політики здійснюється за сприяння органів місцевого самоврядування, асоціацій, об'єднань підприємств.

Важливим питанням в реалізації регіональної промислової політики – це нові компетенції влади. Наприклад, О. Єгоров пропонує поділяти компетенцію державної влади на місцевому рівні на три види: виключна компетенція місцевих державних адміністрацій, суміжна компетенція та виключна компетенція органів місцевого самоврядування [2].

Сама проблема формування і реалізації регіональної промислової політики пов'язана з визначенням місця і ролі в економіці державних органів управління різних рівнів ієрархії. Економічну роль держави можна класифікувати за ознаками: виду діяльності, характеру заходів (економічні або адміністративні, заохочувальні або обмежувальні), за об'ємом дії (вся економіка, або окремі галузі (сфери), довготривалі або короткочасні). Держава використовує цілу систему методів та інструментів, які змінюються залежно від економічних задач, матеріальних можливостей держави та досвіду регулювання.

За останні роки втручання держави в економіку України значно скоротилося, але воно залишається доволі неефективним. Тому, необхідно змінити принципи управління промисловим комплексом: перейти до управління державною власністю, а не державними підприємствами; звести до прийняттого мінімуму державний контроль за функціями державних підприємств; регулювання приватного сектору повинно бути економічними методами; заохочення конкуренції [6].

Регіональна промислова політика обов'язково повинна містити декілька структурних складових: інвестиційну, грошово-кредитну, податкову, інноваційну і т.п. Ключовим елементом є створення нормативно-правових умов.

Зважаючи на економічну і політичну кризу в Україні необхідно розробити модель системи антикризових механізмів промислового сектора економіки регіону з урахуванням децентралізації основних функцій з управління і реалізації промислової політики. Це вимагає формування системи заходів, що забезпечують стимулювання інвестиційної діяльності, підтримку національно значимих галузей промисловості в регіоні, а також створення конкурентного середовища.

Література:

1. Алаев Э.Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э.Б. Алаев. – М.: Мысль, 1982. – 350 с.
2. Єгоров О.М. Функціонування місцевих органів державної влади в Україні / О.М. Єгоров // Управління сучасним містом. – 2004. – № 1-3. – С. 72-78.
3. Керецман В. Формування регіональної політики та регіонального управління в Україні // www.uzhgorod.iatr.org.ua
4. Кудріна О.Ю. Регіональна промислова політика як інструмент ефективного використання промислового потенціалу регіону // Економічний вісник Донбасу. – № 1(35). – 2014. – С. 63-73.
5. Наврузов Ю. Регіональна політика в Україні: проблеми, принципи, перспективи / Ю. Наврузов // Управління сучасним містом. – 2001. – № 1-3(1). – С. 41-50.
6. Пельтек Л.В. Формування та реалізація державної промислової політики / Л.В. Пельтек // Розвиток продуктивних сил України: від В.І. Вернадського до сьогодення : матеріали міжнародної наукової конференції, м. Київ, 20 березня 2009 р. ; [у 3-х ч.]. – К. : РВПС України НАН України, 2009. – Ч. 3. – С. 70–71.